



TARTU LINNAVOLIKOGU
KESKKONNAKOMISJON
KOOSOLEKU PROTOKOLL

Tartu, raekoda

14.06.2023 nr 22

Koosolek algas kell 17:00, lõppes kell 19:15

Koosolekut juhatas: Mart Hiob

Protokollis: Marys Piller

Koosolekust võttis osa: Nikolai Männik, Andrus Punt, Alipi Borin, Martin Ottas, Laura Danilas, Armen Šahbazjan, Marti Viilu, Mart Hiob, Mati Malm, Irja Alakivi, Sigrid Ruul, Ivar Kuusik, Merle Jääger, Gea Kangilaski, Olev Raju; kirjalikult Loone Ots

Puudus: Jaak Laineste

Kutsutud: abilinnapea Elo Kiivet, abilinnapea Meelis Leidt, rahandusosakonna juhataja Meelis Luht, linnamajanduse osakonna haljastus ja puhastusteenistuse arborist Kaire Zimmer, OÜ Kobras planeerija Teele Nigola, OÜ Kobras keskkonnaekspert Noela Kulm, linnamajanduse osakonna teedeteenistuse juhataja Oleg Lužetski, ruumilooma osakonna linnaplaneerija Indrek Ranniku

Päevakord:

1. Tartu linna arengukava 2018-2027 muutmisettepanekute ja eelarvestrateegia 2024-2027 heakskiitmine ja avalikule väljapanekule suunamine
2. Tartu linnas, Ilmatsalu ja Tüki küla osa üldplaneeringu koostamise ja planeeringu elluviimisega kaasneva keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine
3. Kõrghaljastuse käsitlemisest projekteerimisel ja planeerimisel, näited Jaama tänava projekt, Ravila-Viljandi ristmiku projekt ja Ravila-Ilmatsalu ristmiku projekt (ehitamisel).
4. Kohapeal algatatud küsimused

Irja Alakivi palus linnavalitsusel esitada keskkonnakaitset puudutavate uuringute ja praktiliste projektide loetelu, mis on algatatud ja mis lähiajal tulemas.

Mart Hiob otsustas, et see ettepanek edastatakse abilinnapea Elo Kiivetile ja abilinnapea Raimond Tammele kirjalikult ja vastust soovitakse ka kirjalikult komisjoni liikmetele edastatuna.

1. Tartu linna arengukava 2018-2027 muutmisettepanekute ja eelarvestrateegia 2023-2027 heakskiitmine ja avalikule väljapanekule suunamine

Kuulati abilinnapea Meelis Leidti, rahandusosakonna juhataja Meelis Luha ja abilinnapea Elo Kiiveti ettekannet, komisjoni liikmete küsimusi ja Meelis Leidti, Meelis Luha ja Elo Kiiveti vastuseid neile.

Meelis Leidt andis ülevaate järgmise nelja aasta eelarvestrateegiast. Toodi välja eeldused, mille põhjal on eelarvestrateegia koostatud ning tutvustati põhieesmärke, finantseesmärke, tulemiarunde koondnumbreid 2022-2027, põhitegevuse tulemit, eelarve tulemit, netovõlakkoormust ja suuremaid investeeringuid.

Komisjoni liikmete küsimused puudutasid peamiselt linna võlakkoormust, investeeringuid, elanike arvu kõikumist, maamaksu tõusu, kodualuse maa maksustamist, keskkonnakaitset edendavaid strateegiaid, toetusfondi ja finantseesmärke.

Elo Kiivet tutvustas arengukava 18 muudatusettepanekut, millest 16 on teinud kultuuriosakond ja 2 ruumilooe osakond.

Loone Ots esitas kirjalikult oma ettepanekud, et muuta arengukava muudatusettepanekute sõnastust eestikeelsemaks, mh kasutada sõna „kaasaegne“ asemel sõna „nüüdisaegne“.
Elo Kiivet selgitas, et sõnastus „kaasaegne kultuur“ on kultuuriinimestelt tulnud ettepanek.

Ivar Kuusik soovitas terminit „rohetaristu“ arengukavas mitte kasutada.

Irja Alakivi tegi ettepaneku sätestada arengukavas, et parkide pindala ei vähendata.

Komisjon võttis info teadmiseks.

2. Tartu linnas, Ilmatsalu ja Tüki küla osa üldplaneeringu koostamise ja planeeringu elluviimisega kaasneva keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine

Kuulati abilinnapea Elo Kiiveti ettekannet, komisjoni liikmete küsimusi ja Elo Kiiveti vastuseid neile.

Üldplaneeringu koostamise eesmärk on endiste kalakasvatustiikide alale golfiväljakute kompleksi rajamine, maastikuliselt sobiva lahendusega väikeelamute piirkonna kavandamine ning Ilmatsalu jõe-äärse avalikult kasutatava rohekoridori maa-ala ja kasutustingimuste täpsustamine. Sellega seoses muudetakse üldplaneeringus tootmismaa juhtotstarvet ja laiendatakse Ilmatsalu aleviku kui kompaktses asustusega ala. Üldplaneeringu algatamine on vajalik, kuna kavandatav tegevus on praegu vastuolus nii Tartu linna üldplaneeringu kui maakonnaplaneeringuga. Linnavalitsus on seisukohal, et plaanitav arendus on põhjendatud, kuna see võimaldab Ilmatsalu arendada nii, et kasvab elanike arv, paraneb teenuste kättesaadavus ning suureneb turismi ja vaba aja veetmise potentsiaal.

OÜ Kobras keskkonnaekspert Noela Kulm andis ülevaate endiste kalakasvatustiikide ja laiema piirkonna looduskaitsealade väärtustest. Keskkonnaregistris on registreeritud andmed mitmete kaitsealade linnuliikide kohta, kuid tegelikkuses on nendele linnuliikidele sobivad elupaigad mõnda aega sealt kadunud, sest tiigid on veeta ja seal ei ela enam kalu, millest linnud toituvad. Suheldud on keskkonnaametiga, et see olukord registris ära parandada. Tiikidest on vesi välja lastud ja osades tiikides käib puhastustegevus. Piirkonnas, kuid mitte planeeringualal, asuvad nahkhiirte elupaigad ja kalakotka pesa. Konsulteritud on ornitoloogide ja keskkonnaametiga ning kavas on teha suure tehisjärve keskele linnusaar, mis tuleks kujundada selliselt, et pakuks võimalikult paljudele linnuliikidele sobivat elu-, toitumis- ja varjupaika. Inimestele jääks saar suletuks. Golfiväljaku arendaja on kinnitanud, et valmidus selleks on. Samuti ei ole plaanis loomade liikumist takistada arvestades Ilmatsalu jõe rohekoridori. Golfiväljaku piirkonda ei tarastata, vaid see jääb avalikkusele ja loomadele avatuks.

Komisjoni liikmete küsimused puudutasid peamiselt kotkaste elupaiku, sadamaala, Ilmatsalu jõe ühendust Emajõe, Ilmatsalu järve, ehituskeeluvööndiga arvestamist, üldplaneeringu algatamise otsuses puuduvat viidet golfiväljakule, kruntide suurust, maapinna tõstmise keelamist ja rohekoridori.

Mart Hiob tõi välja, et kuigi õiendis ja ettekandes oli juttu golfiväljakust, siis algatamise otsuses endas ei ole selle kohta sõnagi. Kui planeeringu eesmärk on määrata väga oluline osa planeeringualast golfiväljakuks või muuks virgestusalaks, peaks see ka algatamise otsuses kajastuma, kuid praegu on esil vaid elamuehituse punktid. Algatamise otsuse sõnastus ei kajasta detailplaneeringu planeerimisettepanekut, millele üldplaneeringu lahendus peaks tuginema ja see on eksitav. Linnavalitsus lubas ettepanekut kaaluda.

Loone Ots esitas kirjalikult oma ettepaneku:

„P 4.3 „Planeeringualale kavandatud rohealade maa-ala ei tohi olla väiksem kui 12% planeeringualast“ – soovitan panna eesmärgiks 16%. Planeeringut koostades tuleb hinnata mõju ökosüsteemile tervikuna, sh linnu- ja loomaliikide elule“.

Komisjon võttis info teadmiseks.

3. Kõrghaljastuse käsitlemisest projekteerimisel ja planeerimisel, näited Jaama tänava projekt, Ravila-Viljandi ristmiku projekt ja Ravila-Ilmatsalu ristmiku projekt (ehitamisel).

Kuulati linnamajanduse osakonna haljastus- ja puhastusteenistuse arborist Kaire Zimmeri ja linnamajanduse osakonna teedeteenistuse juhataja Oleg Lužetski ettekannet, komisjoni liikmete küsimusi ja arvamusi ning Kaire Zimmeri ja Oleg Lužetski vastuseid neile.

Mart Hiob selgitas, et viimasel ajal on hakatud projektides ja planeeringutes rangelt nõudma juurekaitsevööndis ehitustegevuse, sh kõnnitee ehituse keelamist, mis seab projekteerijad raske valiku ette, kas loobuda ehitusest või näidata olemasolevad puud likvideeritavana. Mart Hiob tõi välja, et liigid on väga erineva tundlikkusega ning juurekaitsevööndisse ehitamise keelamist ei peaks jäigalt rakendama.

Kaire Zimmer selgitas, et linn ongi püüdnud olla paindlik, sest linnapuude ellujäämisvõime sõltub peale täieliku juurestiku olemasolu ka teistest asjaoludest. Sageli aga on ehitustegevus niivõrd ulatuslik, et puude säilimine ei ole tõenäoline. Võimalusel püüab linn puud säilitada, see on alati kaalumise koht. Kui peab puud maha võtma, siis istutatakse tavaliselt vähemalt sama palju uusi puud asemele. Olukorrad, kui peab puud maha võtma, on tänavaehituses seotud teede ja tänavate rajamise või ümberehitusega, ohutuse tagamise korraldamisega liiklejatele, asjaoludega, et ehituse käigus võib puude juurestik viga saada ja puud ei saa säilida või tegemist ei ole väärtuslike puudega.

Irja Alakivi oli seisukohal, et Ravila-Viljandi ristmikul olevad kaherealise kaseallee puud on parimas eas, heas korras ja suure väärtusega ning nende mahavõtmine ei ole mingil moel õigustatud. Irja Alakivi rõhutas, et tuleks tellida korrektne dendrohinnaang, sõltumatu ekspertiis ja määrata puujuurte ulatus. Kõnniteed saaks puude vahele rajada ka nii, et ei peaks puud maha võtma. Olemasolevat hoida on odavam kui taastada.

Kaire Zimmer selgitas, et puud on määratud asendatavaks põhjusel, et teede ja tulevase poe parkla ehitusel hävitatakse suur osa juurestikust ning kased on puud, mis selliseid muudatusi ei talu. Kui kased ei sure esimesel aastal, siis toimub see lähiaastatel ning seetõttu on mõistlik kohe istutada uued puud, mis juba kasvamisel kohanevad uue kasvukeskkonnaga.

Komisjon arutas ka küsimust, et kui Ravila-Viljandi ristmikul on kased vaja kergliiklustee ehituse pärast asendada, võib sama saatus oodata veel tervet rida kaski, sest kergliiklustee tuleks pikendada olemasolevani Ravila ja Tulika ristmikul. Kui kask on nii õrn puu, kas siis ei oleks mõtet uusistutamisel valida mõni teine, vastupidavam liik nagu pärn.

Mart Hiob tegi ettepaneku Jaama tänava projektis Jaama ja Lehe tänava ristmikul puude asendamise võimaldamiseks nihutada kergliiklusteed pool meetrit põhjapoole. Praeguses projektlahenduses on ettepanek vaid paarkümmend aastat tagasi tollase projekti kohaselt istutatud puud maha võtta, et laiendada sõiduteed. Kui laiendamine ja puude mahavõtmine on vajalik, peaks Mart Hiobi meelest need puud vähemalt asendama samas kohas, sest see on ruumi otstarbekama ärakasutamise korral võimalik.

Oleg Lužetski märkis, et Jaama tänava äärde istutatakse uued puud veidi teise kohta.

Mart Hiob selgitas, et sageli on ka planeerimisel sarnane dilemma, et kui puude säilitamiseks tuleb loobuda olulisest ehitustegevusest, otsustatakse juurekaitsevööndi puutumatus nõude tõttu

puu maha võtta. See ei ole hea lahendus, sest sel viisil kaovad linnaruumist vanemad ja väärtuslikumad puud.

Kaire Zimmer nõustus, et igakordselt otsitakse sobivat lahendust ja sageli tuleb teha kompromisse.

Komisjon võttis info teadmiseks.

4. Kohapeal algatatud küsimusi ei olnud.

Mart Hiob
Koosoleku juhataja

Marys Piller
Protokollija